

Έγραψαν για το βιβλίο...

Πρίγκιπας σημαίνει Αμίρ

Άννα Κοντολέων

Εικονογράφηση: Αλεξία Λουγιάκη

Συλλογή: Χελιδόνια

«Την Παρασκευή 9 Ιουνίου 2016 τα παραμύθια της Τετάρτης έκλεισαν τον κύκλο των αναγνώσεων- παρουσιάσεων λογοτεχνικών έργων με ένα κείμενο που πραγματικά συγκλόνισε τους μικρούς μαθητές της Β1 τάξης. Η Άννα Κοντολέων, με πολύ εύστοχο τρόπο και μέσα από ένα τόσο καλά γραμμένο κείμενο, ευαισθητοποιεί τους μικρούς αναγνώστες για τα παιδιά που βιώνουν τον πόλεμο, την προσφυγιά, τον ρατσισμό. Ο Αμίρ είναι ο “μικρός πρίγκιπας” της εποχής του. Με αγάπη προς τον μικρότερο αδερφό του, το παιδί που του έδωσε η μάνα στο ναυάγιο, τον μικρό αδέσποτο Καρίμ, ο Αμίρ μάς ταξιδεύει σε σκέψεις, μας κινητοποιεί, μας συγκινεί. Τα παιδιά ήταν ίσως από τις λίγες φορές που ζωγράφισαν χωρίς σχεδόν να τους προτρέψω. Ήθελαν να αποτυπώσουν στο χαρτί συναισθήματα [...]». –(δείτε τις ζωγραφιές των παιδιών [εδώ](#))

6ο Δημοτικό Σχολείο Πάτρας, blogs.sch.gr

«[...] Είχαν συμπληρωθεί κοντά οχτώ χρόνια, όπως η ίδια αποκάλυψε, τότε εκείνη η εικόνα, των παιδιών και των ενηλίκων, να κοιμούνται δίπλα σε κάδους και εισόδους πολυκατοικιών, ώριμη πλέον, θέλησε να αποκτήσει φωνή και υπόσταση.

[...] Άνθρωπος και ζώο μαζί συνυπάρχουν στα δύσκολα, ενώ μηνύματα αγάπης, συνύπαρξης, φροντίδας, αλλά και παρουσίασης ανθρώπων που γυρνούν την πλάτη, προκαλώντας μαζί και κακό πλημμυρίζουν τη σκληρή και συγχρόνως τρυφερή, παίρνοντας θέση, ιστορία. Παράλληλα δίνει η συγγραφέας, το μήνυμα πως καθετί ζωντανό έχει την αξία του και ζητά όσα του πρέπει.

Η άφογη γραφή της Κοντολέων, τα συναισθήματα που εναλλάσσονται, οι διαφορετικοί τύποι ανθρώπων είναι κάποια από τα πολλά δυνατά χαρακτηριστικά που κατακλύζουν θετικά την ιστορία και την κάνουν ενδιαφέρουσα και ξεχωριστή.

Μια γροθιά στο στομάχι η ρεαλιστική ιστορία του Αμίρ.

Τελικά η συγγραφέας Άννα Κοντολέων, καταφέρνει σε μια τόσο μικρή λογοτεχνική φόρμα να προκαλέσει και να ζωντανέψει μια δύσκολη, καλά καμωμένη ιστορία που ο αναγνώστης δε θέλει να τελειώσει.

Έγραψαν για το βιβλίο...

[...] Είναι ένα βιβλίο που πραγματικά αφυπνίζει, προκαλεί το ενδιαφέρον και στρέφει την προσοχή της κοινωνίας σε όλα αυτά τα παιδιά που είναι μόνα και ζητούν μια αξιοπρεπή ζωή και φροντίδα».

Έλενα Αρτζανίδου, thinkfree.gr

«[...] Είναι αξιοσημείωτη όμως η συγκίνηση που ένιωθα καθώς διάβαζα την ιστορία του Αμίρ και του πιστού του φίλου Μαλίκ. Ο Αμίρ έδωσε όνομα στον εγκαταλελειμμένο σκύλο που κάθισε πλάι του κι από εκείνη τη στιγμή απέκτησε οντότητα. Μ' αυτόν θα μοιραστεί τον πόνο του.

Μέσα από την εξιστόρηση των γεγονότων στον Μαλίκ, τον σκύλο του, θα μάθουμε για τη ζωή του, την αλλοτινή του οικογένεια και τον ξεριζωμό του. Βίωσα μαζί τους τον αγώνα για την επιβίωση, τον φόβο, αλλά και την ελπίδα, την αγάπη και την αξία των ειλικρινών σχέσεων.

Ο λιτός, ανεπιτήδευτος λόγος της κ. Άννας Κοντολέων, χωρίς περιττά φτιασίδια και φλυαρίες, κορύφωσε το συναίσθημα. Η μαστόρικη τεχνική της εναλλαγής από τριτοπρόσωπη αφήγηση σε πρωτοπρόσωπη ζωντάνεψε το κείμενο, οι ανατροπές του το έκαναν συναρπαστικό και η αναφορά στον *Μικρό πρίγκιπα* επισφράγισε γιατί αλήθεια είναι φτιαγμένος ο άνθρωπος [...].»

Βασιλική Κατέρη, lesxhanagnosis.blogspot.gr

«[...] Αν και το όνομά του, Αμίρ, σημαίνει όντως “πρίγκιπας” στα αραβικά, μόνο σαν πρίγκιπα δεν τον υποδέχεται η χώρα όπου τον ξέβρασαν τα κύματα, πνιγμένη και η ίδια στα δικά της προβλήματα και βάσανα.

[...] Ωστόσο, σαν τον Μικρό Πρίγκιπα του βιβλίου που του είχε χαρίσει ο πατέρας του, λίγο πριν πέσει θύμα του πολέμου στον μακρινό τους τόπο, ο Αμίρ έχει την ατυχία να γνωρίσει κυρίως την ανθρώπινη ασπλαχνία, στον “άλλο πλανήτη” μιας ξένης γι’ αυτόν γης και σε καιρούς δύσκολους (και όχι μόνο για πρίγκιπες). Τα απαντωτά πλήγματα της εχθρικής πραγματικότητας τον οδηγούν στο να αποβάλλει πρόωρα την παιδικότητά του και μαζί της, να χάσει κάθε εμπιστοσύνη στις προθέσεις των γύρω του – ακόμα και τις ακριβοθώρητες φορές που αποδεικνύονται αγαθές.

Αντίβαρο στο καθημερινό αυτό μαρτύριο είναι η αθωότητα και η αφοσίωση του Μαλίκ, ο οποίος πήρε το όνομά του προς τιμήν του μικρότερου αδελφού του Αμίρ (στα αραβικά, Μαλίκ σημαίνει “βασιλιάς”). Το παιδί και το σκυλί, εξάλλου, είναι πλάσματα με πολλά κοινά στοιχεία: και τα δυο αποσπάστηκαν βίαια από μια άνετη και ευτυχισμένη ζωή και βρέθηκαν να παραδέρνουν ολομόναχα σ’ έναν κόσμο αγριεμένο και αφιλόξενο, με μόνη παρηγοριά τις αναμνήσεις τους και τη μεταξύ τους φιλία.

[...] Ουσιαστική η γραφή της Άννας Κοντολέων και δυνατή, στέρεα αρχιτεκτονημένη και απέρριπτα περιγραφική, κατορθώνει να φορτίσει συναισθηματικά χωρίς ποτέ να ξεπέφτει στην ωμότητα ή στο “εκβιαστικό” μελό, με τα ωραία ασπρόμαυρα σχέδια της Αλεξίας Λουγιάκη να ζωντανεύουν τρυφερά τις εικόνες της και να αναδεικνύουν τα νοήματά της [...].»

Μάριον Χωρεάνθη, diastixo.gr

Έγραψαν για το βιβλίο...

«[...] Οι δυο τους θα δημιουργήσουν μια σχέση μοναδικής φιλίας και αγάπης. Η σκληρότητα του ξένου τόπου, οι άνθρωποι, η ανέχεια, η ανάγκη, θα φτιάξουν μια τόσο κοινή μοίρα για τους δυο τους. Θα ζήσουν ξυστά από τον θάνατο, το ίδιο ξυστά από τη ζωή, θα διεκδικήσουν λίγο χώρο, ένα κομμάτι ζωής που δε θα το σημαδεύουν όπλα παρανοϊκών που υπολογίζουν τους ανθρώπους όσο ο αγέρας τη σκόνη.

[...] Η Άννα Κοντολέων εξημερώνει τον πλέον ανυποψίαστο αναγνώστη. Η σκληρή ζωή ενός πρόσφυγα περνά από τα χέρια σου γυρίζοντας τις σελίδες, την ώρα που η ιστορία του Αμίρ και η ισάξια του Μαλίκ τρέχουν μπροστά σου. Οι διακειμενικές παραπομπές στον *Μικρό Πρίγκιπα* του Αντουάν ντε Σαιντ Εξυπερύ συνυφαίνουν μια ιστορία εξημέρωσης, φιλίας και αγάπης, μέσα από τις ξεκάθαρες ανατακλάσεις της σκληρής ζωής ενός νεαρού πρόσφυγα σε έναν τόπο που υποσχέθηκε στα όνειρά του καλύτερη τύχη.

Αφηγηματική ροή σε υψηλό επίπεδο και οι αληθινές ιστορίες των περισσότερων προσφύγων μέσα από αυτή του Αμίρ και του πιστού του συντρόφου, του Μαλίκ. Δεν είναι μια απλή ιστορία. Είναι και ένας γόνιμος σπόρος ευαισθητοποίησης γύρω από τα χιλιάδες ασυνόδετα παιδιά που ταξιδεύουν για άλλους τόπους χωρίς τους γονείς τους, όχι γιατί δεν τους θέλουν μαζί, αλλά γιατί τους έχουν χάσει ή έχουν χωριστεί βίαια από αυτούς».

Απόστολος Πάππος, elniplex.com

«Μια τρυφερή ιστορία, γραμμένη με ευαισθησία και παραστατικότητα από την Άννα Κοντολέων, με ήρωες τον Αμίρ, ένα ασυνόδετο παιδί-πρόσφυγα και τον Μαλίκ, έναν αδέσποτο σκύλο. Δυο πλάσματα που βρέθηκαν μόνα σε ένα άγνωστο και πολλές φορές εχθρικό περιβάλλον, με κινητήρια δύναμη τη φιλία τους, την αποφασιστικότητά τους και τις αναμνήσεις μιας ευτυχισμένης ζωής... Το κείμενο ζωντανεύει με τα ωραία ασπρόμαυρα σχέδια της Αλεξίας Λουγιάκη.

Στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου, η ΜΕΤΑδραση έχει επιμεληθεί ένα κείμενο με πληροφορίες σχετικά με τα ασυνόδετα παιδιά, εικονογραφημένο με ζωγραφιές τους, καθώς και αναφορά στις δράσεις της για την υποστήριξή τους».

ΜΕΤΑδραση, metadrasi.org

«[...] Η περιγραφή της ζωής του μικρού Αμίρ πριν από τον πόλεμο στην πατρίδα του, ο ξεριζωμός του, η καθημερινότητά του στη νέα του πατρίδα, η γνωριμία του με κάθε είδους ανθρώπους, αλλά και η σχέση του με τον Μαλίκ, ένα αδέσποτο σκυλί στο οποίο δίνει το όνομα του μικρού του αδελφού και γίνεται ο... αδελφός του μαγνητίζει από την πρώτη στιγμή και κρατεί αμείωτο το ενδιαφέρον του αναγνώστη μέχρι και την τελευταία σελίδα [...]».

Γιώργος Κώνστας, haniotika-nea.gr

Έγραψαν για το βιβλίο...

«[...] Ένα προσφυγόπουλο που πριν γίνει “προσφυγόπουλο” μπορεί να ήταν πρίγκιπας. Ένα παιδί που ίσως κάποτε να έζησε σε μια ήρεμη χώρα, σε μια όμορφη χώρα, σε μια φωτεινή χώρα... Μα ο πόλεμος αντάρτισε τη ζωή τους κι ο δρόμος έγινε ανηφορικός. Εικόνες, ήχοι, μυρωδιές και γεύσεις της ειρηνικής ζωής χάθηκαν ξαφνικά, όταν ξέσπασε ο πόλεμος που ανάγκασε τους ανθρώπους να βρεθούν αλλού, ξένοι μεταξύ ξένων.

[...] Αυτό σημαίνει “πρίγκιπας”, αυτό σημαίνει τελικά “δυνατός”. Είναι αυτός που πολεμά τον φόβο, αυτός που καταφέρνει τον θάνατο να τον κάνει ζωή, αυτός που ενώ έρχεται σε έναν εχθρικό κόσμο ασυνόδετος, καταφέρνει κάπου να βρει ένα “σπίτι για τα ανθρώπινα δικαιώματα” για να αισθανθεί ασφαλής, αρκεί οι υπόλοιποι να έχουν τα κότσια να του παρέχουν ζεστασιά και φροντίδα [...]».

Διονύσης Λεϊμονής, bookia.gr

«[...] Ο εικονογραφικός τύπος του μικρού χαμογελαστού αγοριού στο εξώφυλλο του βιβλίου, με το τυλιγμένο γύρω από το λαιμό του πράσινο -γεμάτο στάμπες από κίτρινα αστέρια, πλανήτες και σπίτια- κασκόλ, η κόκκινη αλεπού που κουρνιαρίζει ευτυχισμένη στην αγκαλιά του, καθώς και η λέξη “Πρίγκιπας” στον τίτλο που τοποθετείται ακριβώς πάνω από το παιδί, παραπέμπουν ευθέως στον *Μικρό Πρίγκιπα* του Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ και τη φίλη του την αλεπού. Ο πρίγκιπας, όμως, στο νέο έργο έχει μελαψό χρώμα και λέγεται Αμίρ, στοιχεία που επίσης ενεργοποιούν βιώματα και ανακαλούν παραστάσεις που σχετίζονται με το φλέγον ζήτημα των προσφύγων.

[...] Καθώς εκτυλίσσεται και η ιστορία του Αμίρ, που αφορά, κυρίως, τη μάχη επιβίωσης που δίνει ένα ασυνόδετο προσφυγόπουλο σε μια άγνωστη μεγαλούπολη (η συγγραφέας περικειμενικά αποκαλύπτει ότι η πηγή έμπνευσής της ήταν ήδη από το 2008 οι άστεγοι στο κέντρο της Αθήνας), ο ήρωας εξομολογείται ότι ο δάσκαλος πατέρας του ήταν που του έδωσε το βιβλίο του Εξυπερύ θέλοντας να τον κάνει να συνειδητοποιήσει πως “η καρδιά βλέπει καλύτερα από τα μάτια” και ότι ο χρόνος που θα περνούσε με τον μικρό του αδερφό θα ήταν εκείνος που θα έκανε τον έναν για τον άλλο μοναδικό και τον Αμίρ υπεύθυνο για τον μικρό Μαλίκ. Ο μικρός Αμίρ, σαν την αλεπού, θα κατανοήσει ότι φιλία σημαίνει να εξημερώνεις τον άλλον, να κάνεις, δηλαδή, δεσμούς, να βλέπεις με την καρδιά και όχι με τα μάτια την ουσία των πραγμάτων και πως η φροντίδα γεννά την ευθύνη. Θα συλλάβει βιωματικά ότι “θα είναι για πάντα υπεύθυνος για κείνα που έχει εξημερώσει”.

[...] Σταδιακά, και μέσω των ποικίλων αποχωρισμών, αποκαλύπτεται ο σκοπός της γραφής: να αντιπαραβάλει στην αθωότητα ενός μικρού παιδιού, που απορεί και σχολιάζει έναν άνισο σε ευκαιρίες και κατανομή αγαθών κόσμο, την αλλοτριωμένη συνείδηση μιας κοινωνίας που ευτυχώς διαθέτει ακόμα πυρήνες ανθρωπιάς ικανούς να διασώζουν την ελπίδα.

Ο μικρός Αμίρ είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση ασυνόδετου παιδιού που ζει μόνο και φοβισμένο στη μοναξιά μιας μεγαλούπολης, εκτεθειμένο στους κινδύνους που το περιβάλλουν. Ο μικρός θα ζήσει την αναλγησία των πλουσίων, τη συμπόνια του εστιατόρα της γειτονιάς, θα νιώσει την αδιαφορία και την ενόχληση των περαστικών. Σε ένα ρεαλιστικό περιβάλλον αφήγησης η Κοντολέων δομεί μια ιστορία που θα μπορούσε να αφορά αποκλειστικά ανθρώπους που βρέθηκαν στη δίνη της οικονομικής κρίσης (όπως άλλωστε και η ίδια μάς εξομολογείται, το έργο αρχικά αφορούσε αυτές τις κοινωνικές ομάδες). Η αφήγηση σε ορισμένα σημεία γίνεται άκρως παραστατική, ειδικά στη σκηνή όπου ο Αμίρ αφήνει στα σκαλοπάτια του φαρμακοποιού το άψυχο σώμα του νεκρού (όπως ο ίδιος πιστεύει) σκυλιού του, θύμα της φόλας κάποιου ασυνείδητου κατοίκου. Το ρεαλιστικό ύφος της συγγραφέα προσδίδει αλήθεια στο κείμενο και βοηθά τον μικρό αναγνώστη να συλλάβει πτυχές μιας πολύ σκληρής πραγματικότητας. Η Κοντολέων, όμως, δεν παραβλέπει ότι απευθύνεται σε παιδιά και επιλέγει ένα αισιόδοξο τέλος με τον Αμίρ και το σκυλάκι του να δέχονται τη φροντίδα της “Μετάδρασης”, μιας οργάνωσης που βοηθά τα ασυ-

Έγραψαν για το βιβλίο...

νόδευτα παιδιά να βρουν καταφύγιο, να επανασυνδεθούν με τις οικογένειές τους και να ενταχθούν κοινωνικά.

[...] Στην ιστορία του Αμίρ θα συγκινηθούμε με τα όσα συμβαίνουν σε ένα μικρό παιδί που, διψώντας για λίγη συμπόνια, παλεύει αποξενωμένο μέσα σε ένα εχθρικό περιβάλλον για να κρατήσει την αξιοπρέπειά του. Κι ίσως, την επόμενη φορά, το μάτι μας να μην περάσει αδιάφορα πάνω από την ανθρώπινη δυστυχία που τον τελευταίο καιρό κυριολεκτικά χτυπά την πόρτα μας και κλονίζει τη σιγουριά και τη βόλεψή μας [...].»

Σίσσυ Τσιφλίδου, bookpress.gr